

Koodipankit ja kansainvälinen yhteistyö

Manu Setälä

Suomen open source -keskus COSS

www.coss.fi

COSS

COSS

Esityksen sisältö

- Mitä tarkoittaa koodipankki ja mihin sellaisia tarvitaan
- Koodipankin lähtökohtia: dokumentointi, pelisäännöt, IPR/lisensointi
- Koodipankkiajatuksia muissa maissa, yhteistyömahdollisuudet
- Teknisen toteutuksen suunnitelmat

COSS

Miksi koodipankki

- Avoin lähdekoodi voidaan ottaa suoraan käyttöön organisaation omien mallien mukaan
- Koodi paranee kun moni käyttää ja kehittää
  - kehitysideat / virheraportitkin ovat kehittämistä
- Haasteena löytää todetusti laadukasta koodia
- Organisoidaan luotettava paikka, josta koodia saa lainata

COSS

Mitä tarkoitetaan koodipankilla

- WWW-perustainen tietovarasto, jossa
  - lainattavissa oleva koodi
    - menettelyt koodin hyväksymiseksi
  - **koodiin kuuluva dokumentaatio**
- **luotettavuus ja hallittavuus tärkeää**
  - vaikka esim. SourceForge jakaa koodia, niin koodin sopivuutta ei siellä ole samalla tavalla varmennettu

COSS

Mitä koodia pankkiin voisi tallettaa = Tarve

- Kunnat
  - Välitön tarve: Lahden, Oulun ja Tampereen portaalihankkeissa syntyneet komponentit
    - Komponenttipankki
- Muut organisaatiot
  - Erityisesti sellaiset järjestelmät, joita käytetään monissa eri yksiköissä
- Laajemminkin kuin vain Suomen sisällä!
- Kehitystyö kaikkien muidenkin hyödyksi
  - Talletukset takaisin pankkiin

COSS

Talletukset pankkiin, eli organisaatioiden aktivointi

- Komponenttiin tehdyt muutokset on kopioitava pankkiin.
  - Muutokset myös muiden saataville
  - **Vältetään päällekkäistä työtä**
  - **Säästetään kustannuksissa**
  - **Jatkokehitysmahdollisuus**
- Edistetään komponenttien kehitysprosessia
- Lisäksi tarvitaan esim. yhteisön synnyttämiseen tähtääviä toimia.

 COSS

Dokumentointi

- Komponenttipankin oleellinen osa on komponenttien dokumentaatio.
- Dokumentaatio sisältää loppukäyttäjille, ylläpitäjille, kehittäjille ja päätöksentekijöille tarkoitettut dokumentit.
- Helppo pääsy kaikille.
  - Wiki-muoto
  - Välittömästi kaikkien nähtävillä.

COSS Dokumentointi

- Pankin toimintaperiaatteiden dokumentaatio
- Loppukäyttäjien dokumentaatio:
  - asennusohjeet
  - käyttöohjeet
  - ylläpito-ohjeet, ...
- Kehittäjien dokumentaatio:
  - toteutusspekisit
  - rajapinnat
  - kirjastot, komponentit, ...

Suunnitelma, muutokset todennäköisiä, anna palautetta

 COSS

Pelisäännöt

- Pelisääntöjä on laadittava usealta eri osa-alueelta, esim. IPR, lisensointi, versionhallinta ja validointi, hyväksyntämenettelyt, käyttöoikeudet
- Suurin osa materiaalista avoimesti jaossa, poikkeuksia esim. turvallisuuskriittisissä asioissa (tietosuoja, tietoturva)

COSS

IPR (= tekijänoikeudet)

- Kaksoislisensointimalli
  - Toteuttavalle yritykselle jäävät kaikki IPR:t
    - Voi hyödyntää toteutuksiaan jatkossa ja lisensoida vapaasti.
  - Kaikki uusi koodi ja pääosa dokumenteista lisensoidaan lisäksi avoimen lähdekoodin lisenssillä komponenttipankkiin
    - Asiakas ja myös muut tahot voivat hödyntää projektin tuotoksia vapaasti.
    - Velvoittava lisenssi (esim. GPL)

COSS

Lisensointi

- Komponenttipankkiin sijoitetaan ainoastaan avoimen lähdekoodin lizensseillä lisensoitua lähdekoodia (OSI approved license).
- Kaikki uusi, pankkiin sijoitettava koodi on lisensoitava GPL-tyyppisellä lizenssillä.
- Maailmalta otettu avoimen lähdekoodin ohjelmisto, jota käytetään, voi olla lisensoitu myös muulla kuin GPL-tyyppisellä lizenssillä.
- Dokumentaatio lisensoidaan vapaan käytön, muokkauksen ja julkaisun mahdollistavalla avoimella lizenssillä, esim. Creative Commons

Versiohallinta ja validointi

- Mahdollistaa avoimen lähdekoodin periaatteiden mukaisen jatkokehitystyön
- Komponentin validointitehtävä ensisijaisesti komponentin alkuperäiselle teettäjätaholle
  - Apua validointiin tarjoaa tekninen validointiryhmä
- Validoijan tehtävät (tekninen asiantuntija/asiantuntijaryhmä)
  - komponentin käyttäjällä mahdollisuus osallistua

Hyväksymismenettely

- Komponenttipankkiin hyväksytään julkishallinnon organisaatioissa hyödynnettäviä ohjelmistoja ja komponentteja.
- Komponentilla täytyy olla vähintään yksi käyttäjäorganisaatio ja vähintään yksi komponentille tukea tarjoava yritys.
- Komponenttien käyttäjäorganisaatiolta kootaan käyttäjäpalautetta komponenteista
  - kehitystyötä voidaan ohjata niiden mukaan

COSS

Pääsy pankkiin / käyttöoikeudet

- Vapaa pääsy (lukuoikeus) kaikille suurimpaan osaan dokumentaatiota
  - Rajoituksia turvallisuuden perusteella esim. todellisten installaatioiden teknisistä tiedoista
- Palveluun toteutetaan käyttäjäryhmiä ja eri ryhmille erilaisia käyttöoikeuksia erityisesti dokumenttien muokkausoikeuksien osalta.

Koulutus

- Koulutusta järjestetään potentiaalisille uusille käyttäjäorganisaatioille
  - pankin eduista
  - komponenttien / pankin käytöstä
  - avoimen lähdekoodin ominaisuuksista
  - arkkitehtuurimallista
- Koulutusta pyritään tekemään yhdessä olemassa olevien koulutushankkeiden kanssa osana niiden koulutustarjontaa

COSS

Kansainvälinen yhteistyö

- EU-OSOR (Open Source Observatory and Repository) ja semic.eu
  - käyttöluokittelussa IDABC taksonomia:
    - (Interoperable Delivery of European eGovernment Services to public Administrations, Businesses and Citizens)
    - <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/3499/5737>
- semic.eu
- Pohjoismaista yhteistyötä luodaan
  - Ruotsin programverket + ohjelmistolaitos.fi
  - muissakin pohjoismaissa vastaavaa toimintaa
  - Tavoitteena minimissään tuo yhteinen luokittelu heti alusta alkaen

Suunnitelma, muutokset todennäköisiä, anna palautetta

COSS

IDABC Taksonomia

Important legal notice
IDABC

English | English

... > Taxonomy for administrative software: used by numerous OSS Initiatives across Europe
Contact | Who 's Who | Search on EUROPA

[Registration](#) | [Call for Tenders](#) | [FAQ](#) | [Site Map](#)

Print

Taxonomy for administrative software: used by numerous OSS initiatives across Europe

This Taxonomy is based on the functionalities relevant to public administrations. You can access the software solutions included in each category by clicking on the (sub-)category name. Initially only a few categories might be populated with software but over time we hope to have solutions for every category of the Taxonomy.

A. [Administrative Workflow and Workload management](#)

- [A.1 office suites](#)
- [A.2 desktop software](#)
- [A.3 backup utilities](#)
- [A.4 administration systems](#)
- [A.5 web tools](#)
- [A.6 content management](#)
- [A.7 database tools](#)
- [A.8 imaging tools](#)
- [A.9 miscellaneous](#)

B. [Communication and management of public sector documents](#)

- [B.1 file sharing](#)
- [B.2 email and instant messaging](#)
- [B.3 conferencina](#)

- ▶ The Programme
- ▶ Projects
- ▶ Your Europe
- ▶ eProcurement
- ▶ eGovernment Practice
- ▶ Open Source Observatory
- ▶ Interoperability
- ▶ eSignature
- ▶ Resources
- ▶ IDABC Events

COSS

Suomen suunnitelmia (1/2)

- Päästään nopeasti liikkeelle kun täydennetään "Muuli"-wikiä
  - <http://wiki.kuntait.fi/muuli/>
  - helppo tapa aloittaa, hyvin muokattavissa
  - "turhaa" työtä ei juuri lainkaan vaikka myöhemmin jokin muukin ratkaisu
  - komponenttien tiedot linkittyvät käyttäjäorganisaatioihin sekä palvelua tarjoaviin organisaatioihin

COSS

Suomen suunnitelmia (2/2)

- Käännetään IDABC taksonomia ja liitetään se vaiheittain nykyiseen tietoon
- Lisätään uudet ohjelmistokomponentit omina sivuinaan
- Käyttödokumentation osalta pyritään yhteistyöhön VM:ssä käynnissä olevan yhteensopivuusportaali-hankkeen kanssa (**yrttaali**)
- Hankkeen omistaja on KuntaIT, aikataulutiedot parhaiten heiltä

Suunnitelma, muutokset todennäköisiä, anna palautetta

COSS

Kysymyksiä / kommentteja

- Suuri osa esitetystä on suunnitelmaa, aloituspäätöstä ei (ilmeisesti) ole
- **Kommenteistanne on varmasti hyötyä**
- Yhteystiedot:
  - Manu Setälä
  - email: manu.setala@coss.fi
  - puh. +358 50 5110981